

Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет
Інститут мистецтв
Кафедра народних інструментів

СПЕЦІНСТРУМЕНТ

(баян, акордеон)

С и л а б у с

*навчальної дисципліни для спеціальності 025 «Музичне мистецтво».
Освітня програма «Музичне мистецтво/Народні інструменти/»*

Рівне – 2022

УДК785.077(073)
ББК85.315.32р.
С58

Спецінструмент (баян, акордеон). Силабус навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти спеціальності 025 «Музичне мистецтво. Освітня програма «Музичне мистецтво /Народні інструменти/» /Укладач Г.П.Турчин. – Рівне: РДГУ, 2022. – 15 с.

Укладач:

Турчин Г.П., ст. викладач кафедри народних інструментів Інституту мистецтв РДГУ.

Друкується за ухвалою кафедри народних інструментів Інституту мистецтв Рівненського державного гуманітарного університету (протокол №5 від 31 травня 2022 р.) та рішенням навчально-методичної комісії Інституту мистецтв Рівненського державного гуманітарного університету (протокол №3 від 16 червня 2022 р.).

Силабус навчальної дисципліни «Спецінструмент (баян, акордеон)» розроблено у відповідності до робочої навчальної програми курсу і освітньої програми «Музичне мистецтво /Народні інструменти/» з метою регламентації процесу вивчення студентами навчальної дисципліни.

Назва дисципліни	<i>Спецінструмент</i>
Загальна кількість кредитів та кількість годин для вивчення дисципліни	Кредитів – 21 Годин - 630
Вид підсумкового контролю	Залік Екзамен
Викладач	Турчин Георгій Петрович
Профайл викладача на сайті кафедри	narodinstr@gmail.com
Е-mail викладача:	turchin.gp@ukr.net
Посилання на освітній контент дисципліни в CMS Moodle (за наявності) або на іншому ресурсі	Освітньо-професійна програма «Музичне мистецтво» (народні інструменти)
Мова викладання	Українська
Консультації	Очні консультації: Середа 16.05 – 16.50 П’ятниця 16.05 – 16.50

Цілі навчальної дисципліни

Мета дисципліни – набуття студентами навичок володіння на сучасному рівні мистецтвом гри на музичному інструменті, формування умінь і знань для подальшої виконавської та педагогічної діяльності.

До основних завдань курсу належить:

- розвиток художньо-виконавських навичок студента;

- здібність уміло використовувати художні виконавські засоби виразності відповідно до стилю музичного твору;
- формування у студентів художнього смаку, естетичних поглядів та творчого світогляду;
- набуття аналітичних навичок щодо будови творів, орієнтації в стилях та жанрах.

В процесі вивчення дисципліни студенти, крім практичних навичок, отримують інформацію щодо аплікатури, прийомів гри, артикуляції і штрихів, динамічної палітри тощо.

Дисципліна формує такі компетентності визначені освітньою програмою:

- ЗК02. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності;
- ЗК08. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- ЗК12. Здатність працювати автономно;
- ФК01. Здатність демонструвати достатньо високий рівень виконавської майстерності;
- ФК02. Здатність створювати та використовувати власні художні концепції у виконавській майстерності;
- ФК06. Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності;
- ФК09. Здатність розуміти основні шляхи інтерпретації художнього образу;
- ФК11. Здатність оперувати професійною термінологією;
- ФК13. Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків;
- ФК16. Здатність використовувати засоби масової інформації для просвітництва, популяризації та пропаганди досягнень музичної культури;
- ФК17. Здатність застосовувати традиційні й альтернативні інноваційні технології музикознавчої, виконавської, педагогічної діяльності;
- ФК18. Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці.

Програмні результати навчання. В процесі вивчення дисципліни студент повинен:

- ПРН01. Демонструвати артистизм, виконавську культуру та технічну майстерність володіння інструментом на належному фаховому рівні;
- ПРН03. Демонструвати різні методики удосконалення виконавської діяльності;

ПРН06. Демонструвати спроможність до самостійного дослідження наукової проблеми в галузі музичного мистецтва та написання роботи відповідно до вимог, готовність дискутувати та аргументувати власну позицію;

ПРН08. Демонструвати володіння музично-аналітичними навичками для жанрово-стильової та образно-емоційної атрибуції музичного твору в процесі створення виконавських та педагогічних інтерпретацій.

Очікувані результати навчання

У результаті вивчення дисципліни здобувач вищої освіти повинен:

знати:

- музично – акустичні властивості інструмента та прийоми звуковидобування;
- стильові та жанрові властивості музичних творів;
- засоби музичної виразності та методи їхнього втілення на інструменті.

вміти :

- раціонально і методично вірно здійснювати роботу над музичним твором, ефективно використовувати у цих умовах учбово - інструктивний матеріал;
- вміти свідомо, грамотно і технічно свobodно виконувати різні за жанром, стилем, будовою і характером музичні твори, переконливо розкриваючи їхню художньо - образну ідею;
- вміти реалізувати художньо – виконавські навички в умовах концертного виступу ;
- засвоїти принципи та методи самостійної роботи над художнім матеріалом.

Передумови вивчення дисципліни для формування програмних результатів навчання та компетентностей

Ефективність засвоєння змісту дисципліни «Спецінструмент» значно підвищиться, якщо здобувач вищої освіти попередньо опанував матеріалом таких дисциплін як: «Теорія музики», «Історія музики», «Гармонія», «Поліфонія», «Аналіз музичних творів», «Методика роботи над педагогічним репертуаром».

Самостійна діяльність здобувачів вищої освіти вимагає від них підвищеної активності, творчої ініціативи . Важливого значення набувають такі фактори:

- самостійне опрацювання музичної, довідкової, мистецтвознавчої літератури, яка має безпосереднє відношення до виконавства на інструменті або виконуваних творів;

- вміння планувати свою самостійну роботу;
- вміння ставити на кожному етапі конкретні художньо – творчі завдання та знаходити правильні шляхи їхнього вирішення;
- вміння аналізувати, контролювати, критично оцінювати наслідки своєї роботи.

Перелік тем*

Змістовий модуль (семестр) №1.

1.1. Виконання повторного твору.

1.2. Робота над одноголосними мажорними гамами, технічними вправами та двома етюдами.

1.3. Підготовка до виконання двох різнохарактерних п'єс.

Змістовний модуль (семестр) №2.

2.1. Виконання повторного твору.

2.2. Робота над двоголосними мажорними гамами, технічними вправами та двома етюдами.

2.3. Підготовка до виконання двох різностильових творів.

Змістовний модуль (семестр) №3.

3.1. Виконання повторного твору.

3.2. Робота над одноголосними мінорними гамами, технічними вправами та двома етюдами.

3.3. Підготовка до виконання поліфонічного твору та музичного твору концертного характеру.

Змістовний модуль (семестр) №4.

4.1. Виконання повторного твору.

4.2. Робота над двоголосними мінорними гамами, технічними вправами та двома етюдами.

4.3. Підготовка до виконання оригінального твору та обробки народної мелодії.

Змістовний модуль (семестр) №5 .

5.1. Виконання повторного твору.

5.2. Робота над п'єсою віртуозного характеру.

5.3. Підготовка до виконання поліфонії та твору вітчизняного композитора.

Змістовний модуль (семестр) №6.

6.1. Виконання повторного твору.

6.2. Робота над твором варіаційної форми.

6.3. Підготовка до виконання музичного твору великої форми та п'єси сучасного композитора.

Змістовний модуль (семестр) №7.

- 7.1. Виконання повторного твору.
- 7.2. Виконання музичного твору естрадно-джазового характеру.
- 7.3. Підготовка до виконання поліфонічного циклу та п'єси віртуозного характеру.

Змістовний модуль (семестр) №8.

- 8.1. Виконання повторного твору.
- 8.2. Виконання п'єси камерно-академічного характеру.
- 8.3. Підготовка до виконання поліфонічного циклу та твору сонатної форми.

*Викладач може вносити зміни в репертуарне наповнення змістових модулів (окрім інструктивно-технічних вимог), враховуючи індивідуальні здібності здобувача вищої освіти та його довузівську підготовку.

Індивідуальні репертуарні програми студентів слід формувати з урахуванням такого жанрового спрямування:

1. П'єси композиторів епохи бароко.
2. П'єси ліричного характеру.
3. Твори українських композиторів.
4. Поліфонічні твори.
5. Класична сонатина або соната.
6. П'єси композиторів романтиків.
7. П'єси варіаційної форми.
8. П'єси на фольклорній основі.
9. П'єси камерно-академічного характеру.
10. Твори великої форми.
11. П'єси віртуозного характеру вітчизняного або зарубіжного автора.
12. П'єси естрадно - джазового характеру.

Рекомендована література та інформаційні ресурси

Основна

1. Береза А.В. Вивчення поліфонічних творів у класі баяна : навч.-метод. посібник. – Вінниця: ТОВ Фірма “Планер”, 2007. – 262 с.
2. Береза А.В. Твори українських композиторів у класі акордеонно-баянного виконавства: навч.-метод. посіб. для студ. муз.-пед. факульт. Вінниця: ВДПУ ім. М.Коцюбинського, 2008. – 213 с.
3. Береза А.В. Твори українських композиторів у класі акордеонно-баянного виконавства: навч.-метод. посіб. для студ. муз.-пед. факульт. Вінниця: Планер, 2009. – 354 с.
4. Бесфамільнов В.В., Семешко А.А. Виховання баяніста. Питання теорії і

практики: навч. посіб. Для середніх та вищих навч. закладів.- Київ: Музична Україна, 1989. – 200 с.

5. Горенко Л.М. Робота баяністів над музичним твором. – К.: Музична Україна, 1982. – 52 с.
6. Давидов М.А. Основи формування виконавської майстерності баяніста. – К.: Музична Україна, 1983. – 72 с.
7. Костогриз О.М. Методика викладання гри на акордеоні. – Київ, ДАКККіМ, 2004. – 24 с.
8. Оберюхтин М.Д. Проблемы исполнительства на баяне. – М.: Музыка, 1989. – 90 с.
9. Ризоль Н.И. Принципы применения пятипальцевой аппликатуры на баяне. – М., 1977. – 280 с.
10. Різоль М.І., Яшкевич І.Я. Школа подвійних нот для баяна. – К.: Музична Україна, 1989. – 175 с.
11. Чиняков А.И. Преодоление технических трудностей на баяне. – М., 1982. – 56 с.

Допоміжна

1. Давидов М.А. Теоретичні основи формування виконавської майстерності баяніста (акордеоніста): навчальне видання. – К.: Музична Україна, 2004. – 290 с.
2. Жевченко Л. Некоторые вопросы методики работы над постановкой при обучении игре на баяне. – Ровно: РГИК, 1983.
3. Жевченко Л.В. О работе баяниста над музыкальным произведением. – Ровно: РГИК, 1986.
4. Жевченко Л.В., Піддубник В.М. Самостійна робота студента-баяніста над музичним твором: методичні рекомендації.– Рівне, РДК,1999.– 49 с.
5. Олексюк О.М. Музична педагогіка: Навчальний посібник. – Київ: КНУКіМ, 2006. – 188с.
6. Маринін І.Г. Тенденції розвитку акордеонно-баянного виконавства другої половини ХХ – початку ХХІ ст. Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету.–2013.Вип.19. Том. І. С.208-212.
7. Паньков В.С. Гама, тризвуки, арпеджіо для виборного баяна. К., 1982. – 44 с.
8. Степанов О.Ф., Турчин Г.П. Класифікація репертуару для баяна і акордеона за ступенем виконавських труднощів. – Рівне: РДК, 1986. – 108 с.

Даний курс має повне навчально - методичне забезпечення , яке подане у вигляді навчальних посібників, музичної, довідкової, мистецтвознавчої літератури та збірок нотних видань.

Бібліотеки :

- Державна обласна наукова бібліотека – м. Рівне, майдан Короленка 6.
- Музична бібліотека Інституту мистецтв РДГУ – м.Рівне, вул.Хвильового 7.
- Музична бібліотека РДМУ – м. Рівне, вул. С. Бандери 6.

Інтернетматеріали:

<https://uk.wikipedia.org>

<http://www.youtube.com>

<http://nbuv.gov.ua>

https://imslp.org/wiki/Main_Page

<https://www.google.com/webhp?sourceid=chrome-instant&ion=1&espv=2&ie=UTF-8>

Технічне й програмне забезпечення/обладнання

Музичний інструмент, планшет, мобільний пристрій з підключенням до Інтернет для:

- для проведення індивідуальних занять;
- візуального супроводження дисципліни;
- для перевірки домашніх завдань.

Види та методи навчання і оцінювання

Код компетентності (згідно ОПП)	Назва компетентності	Код програмного результату навчання	Назва програмного результату навчання	Методи навчання	Методи оцінювання результатів навчання
ЗК02	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності	ПРН06	Демонструвати спроможність до самостійного дослідження наукової проблеми в галузі музичного мистецтва та написання роботи відповідно до вимог, готовність дискутувати	МН1 МН3 МН5	МО1 МО10

			та аргументувати власну позицію.		
ЗК08	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.	ПРН03	Демонструвати різні методи удосконалення виконавської діяльності.	МН1 МН2 МН6	МО1 МО10
ЗК012	Здатність працювати автономно.	ПРН08	Демонструвати володіння музично-аналіричними навичками для жанровостильової та образно-емоційної атрибуції музичного твору в процесі створення виконавських та педагогічних інтерпретацій	МН6 МН7	МО1 МО10
ФК01	Здатність демонструвати достатньо високий рівень виконавської майстерності.	ПРН01	Демонструвати артистизм, виконавську культуру та технічну майстерність володіння інструментом на належному фаховому рівні.	МН3	МО1 МО10
ФК02	Здатність створювати та використовувати власні художні концепції у виконавській діяльності.	ПРН08	Демонструвати володіння музично-аналіричними навичками для жанровостильової та образно-емоційної атрибуції музичного твору в процесі створення виконавських та	МН3 МН6	МО1 МО10

			педагогічних інтерпретацій		
ФК06	Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності.	ПРН03	Демонструвати різні методики удосконалення виконавської діяльності.	МН1	МО1 МО10
ФК09	Здатність розуміти основні шляхи інтерпретації художнього образу.	ПРН08	Демонструвати володіння музично-аналіричними навичками для жанрово-стильової та образно-емоційної атрибуції музичного твору в процесі створення виконавських та педагогічних інтерпретацій	МН3	МО1 МО10
ФК11	Здатність оперувати професійною термінологією.	ПРН03	Демонструвати різні методики удосконалення виконавської діяльності.	МН1	МО1 МО10
ФК17	Здатність застосовувати традиційні й альтернативні інноваційні технології музикознавчої, виконавської, педагогічної діяльності.	ПРН08	Демонструвати володіння музично-аналіричними навичками для жанрово-стильової та образно-емоційної атрибуції музичного твору в процесі створення виконавських та педагогічних інтерпретацій	МН1 МН3	МО1 МО10

Система та критерії оцінювання у Рівненському державному гуманітарному університеті

Суми балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ЄКТС	Значення оцінки ЄКТС	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою	
					Екзамен	Залік
90-100	A	Відмінно	Технічна досконалість виконання, володіння засобами музичної виразності, збереження цілісності будови твору, переконливість інтерпретації та артистизм.	Високий (творчий)	Відмінно	Зараховано
82-89	B	Дуже добре	Технічна досконалість виконання, володіння засобами музичної виразності, збереження цілісності будови твору, але бракує виконавського артистизму.	Достатній (конструктивно-варіативний)	Добре	
74-81	C	Добре	Технічна досконалість виконання, володіння засобами музичної виразності, але дещо порушена цілісність музичної будови, маловиразність кульмінацій, недостатня переконливість інтерпретації.			
64-73	D	Задовільно	Незначні технічні помилки при виконанні музичних творів, разом з тим присутні риси інтерпретації в розкритті художнього образу.	Середній (репродуктивний)	Задовільно	
60-63	E	Достатньо	Помітний брак техніки при виконанні музичних творів, недосконалість застосування засобів музичної виразності, недостатня ясність в фразуванні.			
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання семестрового контролю	Текстовий брак виконання, що супроводжується періодичними зупинками, порушення формотворчих процесів, недосконалість інтерпретації музичних творів та образно-художнього мислення.	Низький (рецептивно-продуктивний)	Незадовільно	Не Зараховано
1-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Значний текстовий брак виконання, що супроводжується частими зупинками, порушення формотворчих процесів, відсутність інтерпретації музичних творів та образно-художнього мислення.	Низький (рецептивно-продуктивний)	Незадовільно	Не Зараховано

Підсумкова (загальна) оцінка з навчальної дисципліни є сумою рейтингових оцінок (балів), одержаних за окремі форми навчальної діяльності: поточне та підсумкове оцінювання рівня засвоєння теоретичного матеріалу під час аудиторних занять та самостійної роботи (модульний контроль); оцінка (бали) за практичну діяльність; оцінка за ІНТЗ (за наявності) та оцінка за екзамен.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Поточне тестування та самостійна робота									
Змістові модулі : 1,3,5,7			Підсумковий тест (академ- концерт) (залік)	Сума	Змістові модулі : 2,4,6,8			Підсумковий тест (екзамен)	Сума
T1	T2	T3			T1	T2	T3		
20	20	20	40	100	20	20	20	40	100

Оцінювання самостійної роботи та виступів студентів проводиться за 20-бальною шкалою при поточному контролі та 40-бальною шкалою при підсумковому контролі.

Критерії по видах діяльності

№ з.п.	Вид навчальної діяльності	Оціночні бали	Кількість балів
Змістовий модуль №1			
T 1.1.	Виконання повторного твору	20	20
T 1.2.	Робота над одноголосними мажорними гамами, технічними вправами та двома етюдами	20	20
T 1.3.	Підготовка до виконання двох різнохарактерних п'єс	20	20
Модульний контроль: підсумковий академконцерт		40	40
Разом		100	100
Змістовий модуль №2			
T 2.1.	Виконання повторного твору	20	20
T 2.2.	Робота над двоголосними мажорними гамами, технічними вправами та двома етюдами	20	20
T 2.3.	Підготовка до виконання двох різностильових музичних творів	20	20
Модульний контроль: екзамен		40	40
Разом		100	100
Змістовий модуль №3			
T 3.1.	Виконання повторного твору	20	20
T 3.2.	Робота над одноголосними мінорними гамами, технічними вправами та двома етюдами	20	20
T 3.3.	Підготовка до виконання поліфонічного твору та музичного твору концертного характеру	20	20
Модульний контроль: залік		40	40
Разом		100	100
Змістовий модуль № 4			
T 4.1.	Виконання повторного твору	20	20

Т 4.2.	Робота над двоголосними мінорними гамами, технічними вправами та двома етюдами	20	20
Т 4.3.	Підготовка до виконання оригінального твору та обробки народної мелодії	20	20
Модульний контроль: екзамен		40	40
Разом		100	100
Змістовий модуль №5			
Т 5.1.	Виконання повторного твору	20	20
Т 5.2.	Робота над твором віртуозного характеру	20	20
Т 5.3.	Підготовка до виконання поліфонії та твору вітчизняного композитора	20	20
Модульний контроль: залік		40	40
Разом		100	100
Змістовий модуль №6			
Т 6.1.	Виконання повторного твору	20	20
Т 6.2.	Робота над твором варіаційної форми	20	20
Т 6.3.	Підготовка до виконання музичного твору великої форми та п'єси сучасного композитора	20	20
Модульний контроль: екзамен		40	40
Разом		100	100
Змістовий модуль №7			
Т 7.1.	Виконання повторного твору	20	20
Т 7.2.	Виконання музичного твору естрадно-джазового характеру	20	20
Т 7.3.	Підготовка до виконання поліфонічного циклу та п'єси віртуозного характеру	20	20
Модульний контроль: підсумковий академконцерт		40	40
Разом		100	100
Змістовий модуль №8			
Т 8.1.	Виконання повторного твору	20	20
Т 8.2.	Виконання п'єси камерно-академічного характеру	20	20
Т 8.3.	Підготовка до виконання поліфонічного циклу та твору сонатної форми	20	20
Модульний контроль: екзамен		40	40
Разом		100	100

Політика дисципліни

При організації освітнього процесу здобувачі вищої освіти, викладачі, методисти та адміністрація діють відповідно до: Положення про організацію освітнього процесу у РДГУ, Положення про академічну доброчесність, Положення про оцінювання знань і умінь здобувачів вищої освіти, Положення про практики, Положення про внутрішнє забезпечення якості освіти.

Кожен викладач ставить здобувачам вищої освіти систему вимог та правил поведінки здобувачів вищої освіти на заняттях, доводить до їх відома методичні рекомендації щодо виконання різних видів робіт. При цьому

обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізнь на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін.

Політика доброчесності

Здобувач вищої освіти виконуючи самостійну чи індивідуальну роботу повинен дотримуватись політики доброчесності. У разі наявності плагіату в будь-яких видах робіт здобувача вищої освіти він отримує незадовільну оцінку і повинен повторно виконати завдання, які передбачені у силабусі.